آذربایجان دموکرات فرقه‌سی مرکزی کومیته‌سینین اورقانی

نمره ۴۰ (۳۲۹) ایکنجی دوره

بو روزنامه هفته‌ده ... تبریزده ... اداره ایدیلیر

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی مرکزی کومیته بناسیندا

آذربایجان

۲ شنبه ۲۹ مهر ۱۳۲۵

تک نمره ۱۰ شاهی

آبونه			
آبونه	ایللیک	۱۲۰	ریال
۶	آیلیغی	۶۵	«
۳	«	۳۵	«
۱	«	۱۲	«

فرقه‌میزین محکم‌لشمه‌سی

آزادلیغیمیزین ضامنی‌دیر

فرقه‌میز گئتدیکجه قدرت‌له‌نیر، اونون جبهه‌سینه دوشن احتمام وظیفه‌لره گوندن-گونه آرتیب-آرتیلا شاجاقدیر.

مبارزه‌میزی باشلادیغیمیز صورتدا ... [illegible]

گلجه‌ک نسللریمیزین خوشبختلیگی و مترقی ... [illegible] ... محکم‌لشمه‌سیندن آسیلیدیر.

[illegible]

تبریز دولت ایار هیئتی زنجانلی فدائیلره و قوشون حصه‌لرینه تبریک ... ویریشلر

[illegible]

سوویت اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان

ایران جمعیتی‌نین آذربایجان مرکزی شعبه‌سی اداره هیئتی‌نین ایللیک فعالیتی حقینده گزارشی و اوچونجی دوره اداره هیئتی‌نین انتخاباتی

-۲-

[illegible]

احمد - احمد

٤نجی جمهوریت نتیجه قورولاجاقدیر؟

فرانسه‌ده انتخابات مبارزه‌سی شدتله دوام ایدیر. بو مبارزه‌ده کومونیستلر «ام - ار - پ» فرقه‌سی خارج باشقا فرقه‌لردن مرکب بیر ائتلاف یاراتماغا چالیشیر ... [illegible]

... ٤نجی جمهوریت ... اساسی قانون ... [illegible]

«فرانسه اتحادیه‌سی مجلسی» ... [illegible]

[illegible]

یوغوسلاویادا

یوغوسلاویا کومونیست روزنامه‌سی ... [illegible]

تقدیر

خوی ولایتی عدلیه اداره‌سی‌نین رئیسی آقای ابوالقاسم مجتهدی

[illegible] ... معارف ساحه‌سینده ... [illegible]

آذربایجان معارف اداره‌سی رئیسی - [illegible]

فرانسه‌ده

[illegible]

سوویت اتفاقیندا عائله و ازدواج

انقلابدان قاباق قادینلارین اورتاق ... [illegible]

[illegible]

قادینلارین اجتماعی وضعیتی انقلابدان قاباق

اگر سوویت حکومتی‌نین قادینا ویردیگی تاریخی امتیازلارا و عائله حیاتینی محکم و دوزگون اولماسی اوچون ویردیگی اهمیتی ... [illegible]

[illegible]

آذرشهر محال انجمنی‌نین جلسه‌سی

مهر آیی‌نین ۲۳ نده آذرشهرده محال انجمنی ... [illegible]

کهنه ماهنی تازا هاوا ایله

(جاغیر بلمیش بیاتی)

[illegible]

٤۵۱

[illegible]

کیچی صباحی

اشتباهلار دوزه‌لدیلمه‌لیدیر

۲۱ - آذردن سونرا فرقه‌میزین دوزگون رهبرلیگی نتیجه‌سینده اجتماعی ... [illegible]

[illegible]

اهرده مریضخانه تیکیلیر

اهرده ... مریضخانه تیکیلیر ... [illegible]

حمزه — طهران مسافرتیمدن بیر نئچه خاطره

فنی متخصص‌لر. مقررات!. الله رحمت ایله‌سین مرحوم...

بیزی قروبه‌ده بیر یئره ، گویا توتون اداره‌سی ایدی – تحویل وئره‌دیلر . ژاندارملار بایبردا دورموش‌ایدیلار . بیر آغاجلی حیطه‌ده داخل اولدوق . حیطه‌ده یئنه‌ده‌کان لارین دیبینده‌ده هر کدام لردن اوتورموش ایدیلر . بیزی گورجکن ایاغا قالخیب بویوک گوستردیلر ، چونکه بیزیم لباسلاریمیز تازا ایدی ، اونلارا بیزی «آقا» حساب ائدیردیلر .

ایکی اوطاقدان تشکیل تاپمیش تستا بیر اوزون حالوندا ایچه هر ژاندارم لباسیندا مئزلرین آرخاسیندا اگلشمشدیر ، بیر ریاکی «حمورجی» میز آرخاسیندا اوتوروب و «مربوطه پرونده» لرین ایچریسینده غرق اولموشدور . ریاکیارین خصوصی بیر سس لری واردیر . همین سس ایله اونون یانیندا ایاق اوسته دورموش یئرشوریا جوونران دکیل باش ایله دانیشیر . مرابین ایستینگیه یاخشیلاراق بیر آق یون گوزیک ویرجلیقه‌ده ا گلینده‌کی تولیه‌دان علاوه گلیمیشدیر .

اونیری‌لرده او بیری‌بیر وضعیتده ایدیلر . جناب سروان والیه‌چه آدام گوندرمیشلر «هئچ یوخدور ، قالدی ساعت ۵–۶ یا ، یا انشاء الله ، انشاء الله صاباح صبر ایلیئنیز ، شتر» بئزه دئیرلر . بیز ایه‌میریک ، چونکه هیچ بیر گون ظهور دا اولمایبق . طیاره‌ایله گلمک اوچ طیاره‌ده بیر گون گئج حرکت ایدجکیه گوره منتظر ایدیلر . ایمی یخیره‌رگلنده گیمه اوزینه‌دا دوروموشوق که ایشیمیز راحت گلسین . بیرگلنده خیمه‌ای فروین حرب توده سین نومایه عضولری آقای رضوی و باشقا لاری گورمیش ایدیلر . موضوعدان خبر بیلمک ایچون بیزیم یئنیراگلیب ولازمی اقداملاری عمله گتیردیلر .

جناب سروان تاپیلدی گلدی، بیزی گورجکیس دیل – تعارف ایتکه باشلادی «سیزه ایچون خبر وئرمه‌یینیز که ، سیزه‌قرباتلیق گلدیک ، نظامی احترام‌لارچه‌سینه گلمیشدیک ، بو ایشدن فوقه العاده‌سیز‌دن ایچیمیشم ... » بیزه‌ده‌کی آلله سیزه عمر ویرسین» ایدی .

ظه بیزی تنزولاساوتن گوره‌ک ویکیت .

خلاصه کلام ، جناب سرهنگ دستور وئرمیشدی که بو عکس ماشیناوینی متخصص‌لرینه باخدی دان صونرا ماشینی ساخلاسینلار . گوروسنز که نظامی «عکس برداریق ولوب اولمایدر ؟» اینین معاینه ایتسینلر .

ایش بوراسیندا ایدی که ، گلسه‌لی منی ماشینی آچیب اینین چیخارماغا مجبور ایتیشدیلر . اورادا کی جناب سران بیلمیردیک که بوز فیلمی خراب ائدر .

صونرا بیز فروین حرب توده تشکیلاتیا گئده‌ک ، همین گئجه سهرکان جشنی مناسبتیه اورادا موقاعیق وئرلیه‌جک ایدی .

دکتر ارانی‌نین عکسی ایشیگه ، صادرخان ، باقرخانین عکس لرینی اورتاسیندا گوره چارپیردی . اوطاقلارین هاموسین گوردیک ، اوطاقلارا شیخ محمد خیابانی ، سلیمان محسن اسکندری ، مدرس و باشقا لاری‌نین عکسلری وورولمیش ایدی .

ناهاری اورادا یئدیک جناب سروان اورایا گلیب بیزه‌لیتمان ایشکه باشلادی «بیزیم آلتی‌جی‌ایلیک تاریخیمیز واردیر ، ایراقلار تعبیدن شاهیر ... اولمیشلار ... »

جناب سروان هئشت ما که‌بیت البته اراده‌سیز بیر آلت اولدیغینی آیدینلاشدیریردی ...

عکس ماشینین مارسیده جناب سرهنگین دستورینه گوره گره‌ک «فنی متخصص» لره مراجعه اولونسین وجوون اوروپه‌ده وجود آدامدلار یوخدور «تهران‌سنادیه» گونده‌ریله‌جک ایدی .

جناب سروان بیزدن عذر ایسته‌یب توزنی تبریک ایتدیک ایچون‌والضی من بیلیرم که عکس ماشینینا هئچ‌زاد بوخه‌رونی اصلا مکانیکلاری «متحرلری» گورمه‌مک ایچون «صب لامر» بئله اولمایدر . صونرا اضافه ایتدی .

«من یئدیم جنفادا اولار (یئدیم) بیزده عکس گوتورودوم . الله سیز رحمت ایله‌سین مرحوم اعلیحضرت همایونی یا راپورت وئرمیشدیلر که ... آلله رحمت الله‌سین .

توکیودا ژاپون جنایتکارلارین محاکمه‌سی

دونن توکیوده ژاپون جنایتکارلارین محاکمه‌سی باشلانیشدیر . سووت اتفاقین مدعی العمومسی معاونی بیر عده مدارک واسناد محکمه وئریشه ویردی جنایتکارلارین مدافع وکیللری جنایتکارلارین طرفداراین ایدیردیلر . سووت اتفاقین مدعی العموم‌نین معاونی ۳۰ سند‌دن‌عدل گره محکمه‌وئریشه وئردی که هامیسی دولت اولونمش هاشه اشهارلار ایدیرکه ژاپون ۱۹۳۱ نجی ایلدن تا ۱۹۴۵ نجی ایله قدر آلتا ماهانی که لای ایچه‌دیر ژاپونیه‌سووت اتفاقی معاهده باغلادیغیدان صونرا دا یوز سووت اتفاقینین تجاوزی گیزلی‌ایی وارلی شرایط و برمه‌یوردی . صونرا اضافه ایتدی که ژاپونیا اولان آلمانین بویوک سفیری بیر تلگراف ۱۹۴۱ نجی ایلی آیین ۲۱ سینده‌اتمیشدیر که آمریکا ایله‌یاپیلاجاق ایادی سدان سووت اتفاقی ...

تیامالیمیزلار که (۹) حسلی حروفاتی باغلی خاطرلرینده ساخلامیش اولولار لارسا ، بوتون کلمه لری دوزگون یازاجاقلارینا امین اولابیلرلر

چونکه بوتون کلمه لرین آخرلرینه یاپیشان (شکیلچی‌لره) کلمه‌لرده‌کی سسین قالین و اینجه‌لیگینه تابعدیر (شکیلچی) نه‌ده ؟

اصل کلمه لرین آخرینده علاوه ایدیلن و تانینگیه معنی‌لاقه ایدن حرفلره (شکیلچی) دیرلر . یعنی کلمه لرین اصل شکلینی دگیشدیرن مثلا (کتب – لار) (کتاب–دان) (کتاب–دان) بو اوچ مثالدا (لار) (دان) (دا) حرفلرینه(شکیلچی)دیرلر. (شکیلچی‌لار همیشه هانسی کلمه‌نین آخرینه یاپیشارلارسا همان کلمه‌نین آخرینده‌کی آهنگه (سسه) تابع‌اولورلار . اگر (شکیلچی) یاپیشان کلمه‌نین آخرینده‌کی آهنگی قالین سسلی ایسه (شکیلچی)ده قالین سسلی اولار . اگر کلمه‌نین آخرینده‌کی آهنگ اینجه سسلی ایسه اوردا اینجه سسلی اولار . مثلا (آدام) (آدام–لار) (آدامدان) (آدامدا) (آدامجا) (آدام–لی) (آدام–سیز) ...

(آدام) کلمه سینین صون آهنگی (هجاسی) (دام) قالین سسلی اولدیغی ایچون آخرینه یاپیشان شکیلچی لرین هاموسی (دام) آهنگینه معتنیه تابع اولاراق قالین‌سسلی اولوبدورلار مثلا اوبیری مثالی گلیرمک لازیمدیر مثلا (منیج ده جوق آدام – لار واروار ایسه) (یعنی آدامدان شاچان لازیمدیر) (آدام–داجا یاخشی‌یدی) (آدام جامیندا دانیش) اگر آدامی ساخت‌معرفت اولورسه (آدام–لا اوتور – دور) .

اینجه‌لی مثالار (ائو–لار) (ائو–ده) (ائو–جه) (ائو–سیز) (ائو–لیه)

دوروت ده ، شکیلچی‌وارکه اولارین آهنگی (سسی) هانسی کلمه نین آخرینه یاپیشارلارسا اولار تطعا تغیر تاپارلار

۱– (کیا) مثال (اوتوراق کیا گورودوم)

۲– (کیا)مثال (یاحیم کیا گیتدیم)

۳– (جک) مثال (یازاراجک آیادیم)

۴– (ای) یعنی یای سسی مثال (اقتصادی وضعیت)

او دوروت مثالدا گورو دیگکی کیمی (اوتوراق) (یاحیم) (یازاق) (اقتصاد) کلمه لرینین آخرینده‌کی آهنگلر (هجالر) قالین سسلی اولوب یالاری حالدا (کیا) (کیا) (جک) (ای) شکیلچی لری یاپیشدقلاری او دوروت کلمه‌نین آخرینده‌کی آهنگلره تابع اولمایوب یاز بیلیش شکیلریله دگیشه بیلمیشلر .

اوّل صحیفه‌دن قالانی

انتباهلار دوزه‌لدیلمه‌لیدیر

اولابیلر ... یئرده مرجع تازلرینن تجه‌سینده آنلادیقی داوفون‌حرفی اونارینده ایشلمکیه امکان اولماغیسیدا ، بو ایش اونوزینده هله ۱۹ نجی عصرین اورتالاریندان باشلانیراق ، اساسی اعتباریله ۱۹۲۰ نجی ایلدن صونرا دیل‌شناس و عالم‌لرطرفیندن خصوصی اولاراق مشغول اولونموش بوتون ... مضمونه ما ائک دولدون آذربایجان دیلی صرفی یازان دنشنمر آذربایجان دیلی بیر اولدوغو غوتانیشایدون بوتون خصوصیتلرینه‌ده بیزیم ایچون آیدینلاشدیرمیشلار ...

آقای آذری آورپاحیه‌لی متفکرین اورتالی و متخصصینین اکتشاف ائدیلمه‌لری حقیقه‌ده ... گیده‌ک اولارلار ... دوگیریدن بو تورکی تربیاته تاثیر اولمیشلار ... بتون اولانلارسنیه ... باشلایب یازلمیش اولورلارمی علماری احد اتمدی ... و اکتشاف ائدیلمه‌ئیلمه‌لیع ... بیزجولواپرز خصوصیتلرینی‌علمی اساسلار اوزره دوزه‌لیش قانون قاعده لرینی تورکره‌دیگی هیچ کس یوخداراه‌ دوتانه‌مزا ... اکتشاف ... خصوصیتلرینه ... بیزجیللر ...

آقای رضا آذری‌نین بئزه‌کی ، آذربایجان جیحان حرونی ، هر بیر کلمه اوچ دوروندان اوچ حسه‌ده تقسیم اولونور :

۱– تعداد (سس) ۲– حرف نفی ۳– آدی ، ایش شکیلچی ... مثلا ...

آذربایجانجا بئزه ... ۱– آدلیق – مدرسه ۲– یئه‌لیک – مدرسه‌نین ۳– یوخلوق – مدرسه‌یه ۴– تاثرلیک – مدرسه‌نی ۵– یئرلیک – مدرسه‌ده ۶– چیخیشلیق – مدرسه‌دن ...

آذربایجان روزنامه‌سی نوبته ... سابقا ... ۲۸۳ – ۲۸۵ نمره‌لرینده چاپ ...

حرف شده‌یدمه‌ دانیشیق صه‌سلر بیئن یازندا کی اشاره‌سی کیمی آنلاماق لازیمدیر . سوزون کوکی – سوزلرین اساس معناسینی بیلدیرن و ده گیشمه‌ین حصه‌سیدیر . شکیلچی – آیری‌لیقدا ایشلنمه‌ین کوکلره یاپیشاراق یئنی سوز ویا سوزه لرین آراسیندا علاقه عمله گتیره‌ن حصه‌لره دیئلر . مثلا گوز ، گوزلوک ، گوزله ، گوزدن ... سوزلرینده (گوز) سوزون کوکی ... آخرینا علاوه ائدیلمه‌ک معنا و شکلینی ده گیشن (لوک ، له ، دن) پارچالار (شکیلچی) دیر .

مصدر اسمه زمان ، شخص و کمیت گوسترمه‌ین ، یالنیز حرکتین ، ایشین آدینی بیلدیرن فعللردیر . مثلا یازماق ، آتماق ، گورمک ، ایشلمه‌ک و سایره . بوردان آیدین اولور که ، آقای آذری « مثلا (گئدیرم) فعل‌دیر بو کلمه‌نین کوکی ریشه‌سی یعنی (مصدری) دئمه‌ک » دئیه کئتیردیگی مثالدا کوکی مصدر آدلاندیرماسی دوز دئیل . چونکه مصدرین اوزی بیر کوک و شکیلچی‌دن عبارت گیر . مثلا آتماق (مصدر) آتماق سوزون کوکی ...

... آذربایجان دیلینده کلمه‌لر یازیلماق ایچون ... آذربایجان دیلی ... سئدنی ... قاعده‌لری ...

آذربایجان دیلینده سسلی حرفلر ... آذربایجانچا یازیلان ...

رضا آذری

آذربایجانجا دوزگون یازماق ایچون

ساده قاعده‌لر

هانسی مصدر لرین آخری (ماق) و هانسی لاری (مک) علامتیله بیتیرلر ؟

اگر مصدر علامتیندن قاباغیندا کی (هجا) قالین سسلی اولورسا (ماق) ایله ، اینجه سسلی اولورسا (مک) ایله قورتارار . مثلا (آپار – ماق) مصدر یئنده (ماق) دن اول قالین سسلی (پار) هجاسی واردیر .

اونا گوره (آپارماق) مصدری (ماق) ایله قورتاریر . اما (گورمک) مصدری (مک) ایله قورتاریر چونکه (مک) دن قاباق اینجه سسلی (گور) هجاسی واردیر (هجا) نه‌دیر کلمه لرین آراسیندا سسین قورتاران بیری یاخود کلمه لرین اورتا سینیدا سس آلیبان بیر . مثلا (آپارماق) کلمه سینده اوچ معلول وار (آ) (پار) (ماق) .

(گورمک) کلمه سینده ایکی هجا واردیر (گور) (مک) .

* * *

بیزیم دیلیمیزده سسلی و گوزل بیر قاعده واردیر . فقط بو گوزل قاعده بیزیم دیلیمیزه مخصوص‌دور ، باشقا دیل لرده تاپیلابیلمز .

اودا بودور که بیر کلمه نین اول هجاسی اینجه سسلی اولورسا ، او کلمه‌نین بوتون هجالاری اینجه سسلی اولار . اگر کلمه‌نین اینجه هجالاری اینجه سسلی اولورسا هجالاری اولار ، اگر کلمه‌نین ایلک هجاسی قالین سسلی اولورسا ، اینجه سسلی لار اولار ، اگر کلمه‌نین اینجه هجالاری قالین سسلی اولورسا هجالاری (هجا) اینجه سسلی اولورسا صونرا گلن (هجا) لرده اینجه سسلی اولور لار . قالین سسلی لرمثال : (آت–آغ) (آ–پار–ماق) (تاپ–دا–لا–نان) (اول–دوز) (قی–زیل) اینجه سسلی‌لره مثال (گو–موش) (گور–مه‌ک) (گو–تور–دوک–لری) (آی–دان) (ایل–دن) (اول–کی) (دوز–گون) .

بو مقاله لرین اولینده دئیه بیلدیگیمیز کیمی ، بو قاعده‌لر یالنیز خالص آنا دیلیمیز ایچون مین ایللردن بویی اجرا اولونان قاعده لردیر ، باشقا دیللردن دیلیمیزه آلدیغیمیز کلمه لر حقیننده دئگیلدیر . اونلارین دا باره سینده صیراسی گلیرکن یازاجاییق .

محترم گنجلرمیز بونی دا اونو...

دوقتور عبدالله زاده

اوشاق صحیه معارفی

۴

قابلین آغ کورجکلرینه گلدیکده، بو زلاره ساده دلله دیشک وجودینی گوسترر - محافظه چیمه‌رلی وجودینی گوستر بیر پلریندن و یا خود یارلارندان داخل اولان میکروبلاری بیر - چوخ مرکب واسطه‌لر ایله تلف ایده‌رک اونلاری اینکشاف ایتمکه قویمایرلار. اگر اوزچرچی بیریرینده یارالار اولارسا، آغ کوره‌جیکلر هر حال بویارالار آغزینا ووکلیب یوزلاردان وجوده داخل اولان میکروبلاری احاطه ایدیب اونلار ایله جدی مبارزه آپاره‌رق اونلاری محو ایدیرلر. بو مبارزه‌نین نتیجه‌سینده تلف اولان میکروبلارین و آغ کوره‌جیکلرین میتلری چرک - ائرک - شکلینده خارجه توکولور. آغ کوره‌جیکلرین داها بیر چوخ فزیولوژی وظیفه‌لری واردیر.

قانین یاشقالارینین فزیولوژی وظیفه‌لرینه، قانین اوزونی یارادان کسیکلن - آغامقدان محافظه ایتمکدیر. بونلار بو وظیفه‌نی پلاخنالار واسطه‌سیله ایفا ایدیرلر. ... اگر بدنین بیر یرینده یارالار و یا کسیکلر اولارسا، بو یاشقالار درحال بو یارالارین آغزینا ... ایله داخل اولان میکروبلارین و غیره‌نین بو آغزی باغلایاراق قانین آخماسینا مانع اولوب آغ کوره‌جیکلرین وظیفه‌سینی یئرینه یتیریرلر.

قانین زردآب حصه‌سینه گلدیکده، ایسه بو حصه بوتون بدن یازی دوزیدیری بیریری، آغ کوره‌جیکلر و باشقالارین و اوز عزیز لرینی وظیفه‌لرینه انجام ویرمک ایچون بیر شرائطدیر - یعنی قانین غیری حصه‌لری بو زردآب ایچریسینده بیر طرفدن باشقالار و دیگر طرفدن بوندان بیر یول کیمی استفاده ایدیب اوز مختلف فزیولوژی وظیفه‌لرینی یئرینه یتیریرلر. بوندان علاوه قان وریداسی داخلنده بیر چوخ بیولوژی (حیاتی) ماده‌لر ده واردیر که بونلار ده اینچوق مرکب وظیفه‌لری واردیر.

قان کوره‌جیکلرین مقداری‌ناگلدیکده ایسه اوشاقلارده بویوکلره نسبتاً بو مقدار ... ایله فرقلی ... انسانین وجودوندا بو قان حالینا یعنی داخلی و تاسیه بیر حرارتده اولور ایسه بو کوره‌جیکلرین مقداری انسان و حیوان وجودلارینا داخلی و ثابتدیر. اگر وجود ... مثلاً اولارسا، ... حال معین بیر تبدلات اولور. ... بیر چوخ مرضلرین تشخیص ... ایله یکلنن سورا ... اینسان وجودوندا ... ۴ و ۵ - ۶ میلیون قیرمیزی قان کوره‌جیکلری اولدیغی حالدا ... اوشاقلارین قان مقداری ۷ - ۵ میلیونا قدر اولور. آغ کوره‌جیکلر ... اولدیغی حالدا اوشاقلاردا بونلارین مقداری ۱۰ - ۲۰ مینه قدر اولور و بو مقدار قانین غیری حصه‌لری ... فرقلی‌دیر.

اوشاقلارده قان عنصرلرینین مقداری ... بیر چوخ اولماسی سبب‌ینده‌نه، بیریسی بودر که بونلارین وجودلاری بیر طرفدن ... بیر چوخ مرحله ... خارجی وجوده داخل اولان میکروبلار دشمنلری ایله آپاریلان مبارزه، بویوک وجودلارینا گوره نسبتاً چوخ رشدلی اولمالیدیر.

اعلان

من حسین کره آقاسی ۴۹ آذر مدالیمی ایتیرمیشم تاپان ولکشا صاحبه قایتاریب ویریب انعام آلسین.

ش ۳۴۱

اعلان

من اسماعیل قتجاقی فامیلیمی منجاقی گیمه‌سیندن بوجه آذر آیینه جه تبدیل ایتمیشم.

ش ۳۴۰

تشکر و معذرت اعلانی

حرمتلی آقالار که ابیم همشیره زاده‌مین اولماسی مناسبتیله لطفاً تشریف گتیریب تسلیت ویریبلر بونیله اونلاردان تشکر ایدیرم اگر بوعضی بوزه‌اولمیشم حضورلارینا یتیشمک مانع اولورسا عفو بویورماقلارین استدعا ایدیرم.

ش ۳۴۶ حسین صبح‌الله وکیلی تبریزی

اعلان

صورت مدنیت ایوی مدیریتی صورت اوتاینده مدنی علاقه ساحلاری‌نه جمهیتین عضولرینه و علاقه‌مند شخصلره بیلدیریر که مدنیت ایوینده دومسقولدا فوتبول میدانیندا پینگ پونگ بچرلرینین یاریشی موضوعندا بیر مرکز تشکیل ایدیلمشدیر. مرکزه یازیلماق ایسته‌ین‌لر هر گون قولقلیق صورتده و جمعه گونلری سحر ساعت ۱۰ دان ۱۲ یه قدر و آخشام ۴ دن ۶ یا قدر تماشا ایتمک‌اولار. تماشاچیلارا مرکز جهتینده لازمی ایضاحات ویریلیر.

مدنیت ایوی مدیریتی

آذربایجان خلق ادبیاتی

آذربایجان فولکلورونون ان گنیش و زنگین قسمی اولان خلق ادبیاتی، حماسی، لیریک نثر ایله آذربایجان ... اوزونه بیر گوزل ... آذربایجان روزنامه‌سینده بیر ستون آچیلیر.

آذربایجانین مختلف نقطه‌لرینده اولان بوتون مراقلی و موسیقلی ... ایله‌بیلر آذربایجان فولکلورونین بو حصه‌سینین تکمیللی صورتده توپلاماسی ایچون یوخاریداکی موضوعلارا ... آذربایجان روزنامه‌سی اداره‌سینه گوندرسینلر.

آذربایجان روزنامه‌سی

آذربایجان خلق ادبیاتی

توپلایان رسول سرحدار

بایاتیلار

آغ چوخانی آغلی‌سالسین،
یان جیبلرا ... سالسین،
منی سندن آییرانین
جگری داغلی سالسین.

منده‌گی دلی سوگی،
سنده‌گی قارا گوزلر،
...

توپلایان ابوالفضل حسینی

...

اداری اعلان

بوتون شهر و اطراف آبونه‌چیلریمیزدن تمنا اولونور آدرسلرینی ده‌گیشدیردیکلری صورتده گئتی اولاراق بو اداره‌یه خبر ویرسینلر.

مدیریت ۱۰-۳

اعــلان

خلق قوشونلاری‌نین مالیه اداره‌سی ... مقدار احتیاط ماشین آلاتی (۱۳ دستگاه ...) که قوشون ... کیمی خواهش اولونور ... گونی ۲۵-۹-۲۵ ساعت ۹ ... خلق قوشونلاری‌نین مالیه اداره‌سینده حاضر اولسونلار.

ش ۳۳۶ ۳-۳ خلق قوشونلاری مالیه‌سی

آذربایجان مطبعه‌سی

ق. قهرمان زاده

انتظار

(اوزبکه‌ده بیر حادثه)

۳

سووەت اتفاقیندا عائله و ازدواج

اول صفحه‌دن بقیه

دمیله کیشیلارین ارادەسینه اطاعت ایده‌ر ایدی. بالنیز اونون بعضی کیشینین اجازەسیله حیاتدا گیره بیلەر ایدی.

آروادا ارینین اجازەسی اولماده‌ن ایش‌چول آلماغاده‌ن یوخ ایدی، هروقت ارینین ەوالیندا گیتمکه مجبور ایدی.

اوشاقلار کیشییه مربوط ایدی، آنانین وشاقلارا نسبت بیر حقی اولا بیلمزدی.

کیشی ایله مساوی ایشله‌دیگی حالدا آروادین مزدی اجرتی آز ایدی. آکثریت بیرلرینده قادینلارا گیره جک یری وریلمزدی.

قادینین انتخاب ایتمک و انتخاب اولونماق و اونون ادارە و دولتی معاملاری اشغال ایتمک حقی یوخ ایدی.

عالی مکتبلره گیرمکه قادینلارا یول وریلمزدی، مگر مستثنا وقتلرده، اودا اشراف قادینلاریا مخصوص ایدی.

آروادلار محکمه‌لره و عدلیه وکیل ایکی حقیندن ده محروم ایدیلر، یالنیز ۱۸۹۰ نجی ایلین موللاریندا اونلارا طبابت حقی و ۱۹۱۲ نجی ایلدن اونلارا (آرودلارا) ایل بعضی عدلیه وکالتی حقی وریلدی.

روسیەنین شرقی منطقه‌لرینده‌کی قادینلارین وضعیتی روس قادینین وضعیتیندن چوخ - چوخ پیس ایدی. او، اوغلو و کنیز کیمی سعودیت آختدا قدر ایوین گوشه‌سینده اراده‌سیز ماقین کیمی زحمتلی ایشلره مشغول ایدی. خارجده‌کی اجتماعی حیاتدان اونون دلاله‌سی یوخ ایدی، بوتون به گیزلنمه‌دی.

اورتا آسیا و زاقافقازیادا یالنیز کیچیک یاشلی قیزلاری اره وریرمک دگیل، بلکه اونلارین اوزگه‌ لرینه اوزلرینه میللرینین اولوب اولمیاجاقلارینا نظرە آلینمازدی.

تورکستاندا دادلاد مجبور ایدی، بیر دبین یولی ایوله‌ندن سونرا تسط ایله بیر مدت کیمی اوز آروادی‌نین آتاه آناسینا وریرمیش، حتی اوز آرواد‌نی همیشەلیک پول ایله ساتین آلاردی.

او زمانین قانونلاریناگوره آرواد مجبور ایدی اوز ارینه نسبت عقلی و مالی اولسون، حالبوکه اونون ارین اوز رفتارینده و عملینده آزاد و اختیار صاحبی ایدی، اما ار اوز اخلاقی‌نین عقلی اولدوغونا مقید دگیل ایدی. او زمانکی مقررات اونا اوز آروادینی دوگمکه، سویمکه و حتی اولدیرمکه قدر اجازه وریردی.

آروادین محرومیتینه باعث اولان او ظالمانه مقررات و قانونلار، روسیه‌ده و مخصوصیله اونون شرقی منطقه‌لرینده‌کی مبارزه آپاران ان وجدانلی انسانلارین باشلیجه حیاتلارینی حرکته گتیریردی. او زمان‌کی بوتون مبارزه‌چی دموکراسی طرفدارلاری قادینلارین کیشیلرین حقوقیندا برابر اولمالارینا طرفدار ایدیلار و بو مفکوره‌نی اوز دموکراتیك ایده‌لرینین اساسنامه‌سینده اصلی ماده‌لردن ان بیر‌نجی‌سی بریده قید ایتمیشلر ایدی.

قادینین موقعیتینده‌کی گیشلمه‌سی انقلابدان صونرا

(اوکتوبر) ده‌کی بویوك سوسیالیست انقلابی‌نین پارلاماسیندان و رحمتکشلرین الی ایله ظالم و استبداد حکومتی ییخیلاندان صونرا، حاکمیت، فعله‌لر و کندلیلر نماینده‌لری‌نین الینه کیچه‌ندن سونرا، قادینلارین دا وضعیتی او مملکتده بوتون - بوتونه دە گیشدی.

بوندان باشقادا انتظار اولونا بیلمزدی. چونکی قادینلارین وضعیتینی سووەت قولکه سینده بوگونکی کیمی دگیشمه سینه، سابقکی تشکیلاتی‌یت

اساسلی صورتده دگیشمه‌سینی قابل ممکن اولا بیلمزدی.

سووەت اولکه‌سینین اساسی قانونو ایندی، قادین ایله کیشینین حقوقی کاملا معین و تشریح ایتمیشدیر.

سووەت وطنداشلاری، ملیت و عرق تفاوتی اولماقسیزین، بوتون اقتصادی، دولتی، معارفی، اجتماعی و سیاسی جهتلرده حقوقدا برابردرلر (سووەت اساسی قانونیندن)

اساسی قانوندا، بو مادەکی ماده‌نین بیرجیب و خصوصی مالکیتین اورتادان گیتمه‌سیله تاریخده بیرنجی دفعه اولاراق قادین مادی و معنوی اسارتدن خلاص اولموش، بوتون معارفی و سیاسی ایشلرده کیشی ایله حقیقی مساوات نایل اولموشدور. بوتون ماکولارینت ادارەلرین و موسسه‌لرین قاپیلاری قادینین اوزونه آچیلمیش، او مملکتده آروادین وضعیتی بین‌ده کیشمه‌سیله عائله و دەیشمزلری ده بوتون - بوتونه دگیشیشدیر.

سووەت مملکتی‌نین اساسی قانونو عائله‌نین موقعیتینه و اونون اساسی‌نین محکملنمه‌سینه جدی علاقه گوستریشدیر. چونکه عائله‌نین، سوسیالیست هیئت اجتماعیه‌سینین اولمی جوزەسی و او جامعه‌ نین برنجی‌ پایه‌سی اولدوغونا متوجه اولونوشدی. سابقده‌کی عدالتسیزلیکده اولان قانونلاری اورتادان آپارماق ایچون، انقلابدان صونرا سرعتله نکاحه عائله‌یه، آته‌لاری مقاید ایتمک عموم لیقا عائله اولماق اوزره قانونلار گیچیریلدی. اوجمله‌دن طلاق ویرمکی آرواد ایله کیشییه هرایکی‌سی ایچون آزاد ایتمشدیر. حقیقی دموکراسی دشمنلری سوءنیت اوزلرینده بو مسئله‌نین اطرافیندا اساسیسیز خایعلار بوراخیردیلار.

طلاقی هرایکی طرفه آزاد ایتمکدن مقصد، قادینین حقوقیندان مدافعه ویرفردین باشقا بیر فرد اوزرینده‌کی مالکیتینی لغو ایتمکدن عبارت اولموشدور. بونین نتیجه سینده همیشه‌لیك محکم بیرپایه اوزرینده عائله حیاتی وجوده گلمیشدر.

چونکه، محکم و صحیح اصول اوستینده قورولان عائله‌لرین، رشید و وطن پرست اولاد وجوده گتیرمکلرینی سووەت حکومتی یاخشی بیلیردی. اونونچون، بو شخصی کاملا دوز ایدی. اوردو گون اصولین پایه‌لری اوزرینده قورولان عائله‌لرین اولادی، فاشیسم هیتلریتی خیانتده شجاعت و مقاومت ایدیب اوز وطنیندن مدافعه ایتدیکلرینی بیر صورت معاربه‌ده گوزیمزله گوردیك.

نورناریمانی

میاندواب اهالی‌سینین معارف پرورلیگی

مهر آیینین ۲۶ سینده میاندواب فرقه کومیته‌سینده اهالی طرفیندن بیلیتجاق تشکیل ویریلمیشدیر بیلیتجاقدا اهالی اوز معارف پرورلیگینی نشان ویریمیش و معارف شعارینین ترافیسی رفع ایتمکدن اوتری اوروت مین تومن پول جمع ایدیلمیشدیر.

میاندواب جوانلار تشکیلاتین آقتورال هیئتی فدائی لر ایچون نمایش ویریشلر

نئچه گون بوندان قاباق میاندواب جوانلار تشکیلاتین آقتورال هیئتی

مابقلمه، معمورجیق و هولاسوسداتی لریندن اوتری گورکملی نمایشلر ویریمیشدیر. آقای مابور جوانت اوز طرفیندن آقتورال هیئتینه بوز الی تومن هدیه ویریمیشدیر.

سووەت اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان...

۱ نجی صفحه‌دن بقیه

بو سرگیلرده جمعیت عضولری مکتب شاگردلری، عمله‌لر، صنایع و شهر اهالیسیندن سایر دسته‌لریندن ۵۰ مین‌دن آرتیق تماشاچی باشقالار و تماشاچی لارین بیر قیسمی اوز نظرلاری کیمی اولارکن ده ایتمیشلر که بولار سووەت اتفاقیله اولان مدنی علاقه‌نین اسلوبوك اهمیتی و هیئت اداره‌نین فعالیتینی اوز ساحه‌سنده تقدیر ایتمیشلر.

هیئت اداره‌نین ایلیك فعالیتی دوربینده‌تبریزده ۲۰ اقتوسرت ۵۹ دن آرتیق سینما قیامی تشکیل ایدیمیشدیر که بو سینمالاردا جمعیت عضولری سایرلار شهرین علاقه‌لری اشتراك ایتمیشلر.

هیئت اداره‌نین آیلارینی تحت ده ایچرییسینده امیتلر لرینین بیربیری ده ادبی، علمی کنفرانسلارین تشکیلی درکه عدالت آلی هرسنده سیمینین و مدنیت ایروکی‌نین بوتك تعالیتی نتیجه‌سینده ۱۱۵ دن آرتیق مختلف موضوعلرده معروضه و محاضره گتیریلمیشدیر که ۲۰ مین‌دن آرتیق خبال‌لار ربیع مکتب لی‌لریبر – کارمندلریمیز بو کنفرانسلاردا اشتراك ایدەرك اوز علاقه‌لرینی گوستر میشلردیر.

جمعیتین اداره هیئتی اوز ایشلرینی بیستدیرین خلقیزه ویردیگی آزادلیق نتیجه‌سینده تبریز شهریندن علاوه بوتون محال‌لار دا جمعیتین شعبه‌لرینی تاسیسینه یول اولوشدیر اگر کنیجی ایل جمعیت فقط تبریز شعبه‌سی آچیلابیلدی و اونین یالنیز اردبیل ارومیه – مراغه‌ده کیچیك مقیاسدا فیلی آل‌لاری وار ایمدی فعالیت دورونده جمعیتیمیز مرکز اداره هیئتی پیشنهادی اوزره آذربایجان شعبه‌سنه تبدیل اولونوش و آذربایجانین محاللاریندا بیلی آل‌لاری تعدادی آرتیش او جمله‌دن آستارا – خوی – ماکو – سلماس – نقده – اشنو – مهاباد – مرند – میانا – داکی شعبه‌لری قید ایتمك لازمدر.

جمعیتیمیز آذربایجان شعبه‌سنه تبدیل اولماقلا آذربایجان مرکزی شعبه‌سنه چئوریلمیش و آذربایجانین محاللاریندا کی مدنی علاقه جمعیتلرینه عملا رهبرلیك ایتمکه باشلامیشدیر.

هیئت اداره‌میزین ووکیت تعد پسنده‌لیکی واسطه‌سیله آذربایجانین محاللاریندا کی شعبه‌لرینین بی انتقالی‌یاتا اقدام اولونوش و اساسنامه اوزره بو شعبه‌لرده سنجیکلر گتیریلمیش بیرلرده خیالی توه‌لری مدنی علاقه جمعیتلرین دوره سینه تولانمیش و بی پروغرام اوزره ایشه باشلامیشدیر.

خصوصیله اردبیل – آستارا – ارومیه – سلماس – خوی، ماکو – مراغه – میانه – میاندوآب – مهاباد – نقده – اشنو شعبه لرینده سنجیکلر تاسیسه بی اساسنامه اوزره گیچیریلمیش و بریم بوگونکی آذربایجان مرکزی شعبه سینین حق – حساب و سنجیکی اجلاسندا همان شعبه‌لرین نماینده‌لری ده اشتراك ایتمکه موفق اولموشلار.

یوخاریدا گوستریلدیگی کیمی هیئت اداره‌نین فعالیتی ایکی ساحه‌ده گیچیریلمیشدیر ۱ نجی ساحه آذربایجان محاللاریندا اولان شعبه‌لرین واسطه‌سیله ۲ نجی ساحه ایسه تبریز

شهرینده هیئت اداره‌نین بیلاوسته تشکیل ایتدیگی سکسیولارین واسطه‌سیله‌دیر.

تبریز شهرینده سکسیولار واسطه‌سیله آپاریلمیش مدنی ادبی و علمی تدبیرلر تبریزده‌کی سووەت مدنیت ایوی‌نین امکاناتلارینین یاردیمیله حیاته گیچیریلمیشدیر.

سکسیولاردا کی آپاریلمیش ایشلر آشاغیدا گوستریلن ماده اوزره آپاریلمیشدیر که اونلارین مختصر شرحی بئله‌دیر:

تاریخ – ادبیات سکسیولی

بو سکسیون جمعیتین اوجاق عضولرینین هر بیرینده اوز معروضه و نشریات ایشلرینه اشتراك ایتمیشدیر ایران و سووەت اتفاقی‌نین علم و ادبیات ساحه‌لری حقینده خصوصی معروضه‌لر و خاطره گیجه‌لری تشکیل ایتمیشدیر.

سکسیونین ترتیب ویردیگی کنفرانسلاردا ده ده قورقود مقبول استیلاسی و اورتا تاریخی آذربایجان خلقینین مبارزەسی شیرواشاه ابراهیم صفوی دولتین عسکر گتمه‌سی شاه اسماعیل ختائی – آذربایجان تاریخی

بین منظری بویوك او کراینا شاعری شوچنکو، بویوك روس یازیچی‌سی ماقسیم قورکی و سایر موضوعلاردا معاضره و معروضه‌لر گیچیرمشدیر.

بونلاردان علاوه جمعیتین ناشر افکاری اولان شفق مجله‌سینین ۲ نجی دوره‌سینین ۸ شماره‌سی هیئت تحریریه طرفیندن نشر ایدیلمیشدیر که بو مجله‌نین یازیچی لاری اکثریتله جمعیتین عضولری در لر بو سکسیون ماقسیم قورکی‌نین وفاتی‌نین ۱۰ ایللیگی مناسبتیله و بویوك روس رمانی زه‌بینین حیات و وفاته عائد همچنین ایران آذربایجانی نماینده‌لرینین باکو سفری حقینده خاطره‌لر مجموعه‌سی کتابچالارینی آذربایجان و فارس دیللرینده نشر ایتمکه موفق اولموشدور.

حقیقتا بو کتابچالارین نشر ایدیلمه‌سی خلقیمیزین تاریخینده بویوك بیر حادثه کیمی قید ایدیلمه‌لی لازمدور بو سکسیونین آلاهی فعالیتینده شهرین خیالی لاری خصوصا معلم‌لر – شاعرلر – یازیچی‌لار آرتیق درجه‌ده‌ن علاقه گوستریب و باغچادان جمعیتین هیئت اداره‌سیله تشریك مساعی ایتمیشدر.

---

۴ نجی جمهوریت نئجه قورولاجاقدر؟

۱ نجی صفحه‌دن بقیه

ایتمك ایسته‌ییرلر انقلاب پارلامانی مجلسین توجه ایتگیسینی اله‌آلاییمکله فرانسه‌ده متوالی سیاسی عینه بحرانلاری ایجاد ایتمکه چالیشاجاقلار.

چونکه قانون اساسی‌نین موجبینجه فرانسادا بو آی مدتینده ایکی دفعه کابینه بحرانی باش گوستردیگی تقدیرده «ملی مجلس» منحل ایدیلمه‌لی و یئنی‌دن انتخابات ائلان گتمه‌لی‌دیر.

اساسی قانونا گوره بحران باش گوستردیگی تقدیرده فرانسا کابینه‌سی باش وزیری، داخلی ایشلر و خارجی ایشلر وزیرلری استعفا ایتمه‌لیدیرلر.

بو استعفا نتیجه‌سینده ملی مجلس رئیسی رئیس الوزرا مقامین احراز ایده‌جك و استعفا ایتمیش اولان وزیرلرین یرینه باشقا وزیرلر تعیین ایتمکله، حد اکثر ۵۰ گون مدتینده انتخاباتی اجرا ایده جکدیر.

بوندان علاوه انتخابینده گوره مجلس ده بیرقرمو نسبت حسی اکثریت تامین ایده‌بیلمیگی حالدا، یئنه ده بیر یئنی موسسان مجلسینده اولمالی گیبی و او اوروپا و طرفدارلاری «موروس توره‌ز»ین باش وزیر اولماسی ایله مخالفت ایده‌جکلر.

بوتون بو اشکاللاری نظره آلاراق ۴ نجی جمهوریتین قورولماسی و یئنی ثابت فرانسه کابینه‌سی‌نین تشکیلی قدر چتین بیر ایش اولدوغی آیدینجا حیسا آنلاشیلیر، ۱۵ ایل‌لیك اشغال و محاربه دوره‌سینی گیچیرمیش اولان و اوزون زماندان داخلی اصلاحات، مالی تدبیرلره و خارجی لحاظدان ثابت و معین اکثریتله داپانان بیر سیاسته احتیاجی اولان فرانسه ایچون بو وضع چوخ تاسف شایان‌دور.

لاکن داخلی سیاستده، انگلیز آمریکان اولوگی سیاسی آرخاسیندا دورو مالك ایسته‌ییب مرتجع فرانسیز محفل‌لری هیچ‌جهتله بو چتین دورومی نظره دوتماق ایسته میرلر.

اونلار فرانسه‌ده موتی و بیلا تکلیف وضعی دوام ایتدیرمکه دوتون اولماغلارینی ایچون، ایندی همان بلاتکلیف وضعی ۴ نجی جمهوریتین باخلامینده‌دا ایجاد ایتدیکلری سیاسی هرج و مرج وسیله‌سی ایله تامین ایتمکه جان آتیرلار.

کهنه ماهنی تازا هاوا ایله

اول صفحه‌دن بقیه

ایکی تیره‌لیله خطری اوروپانی تهدید ایدیر. بو خطرین قاباغینی آلماق ایچون ویتی حاللاری «اوچنجی یول» پیشنهاد ایدیرلر. ۳ نجی یول بو دور اوروپا ایکی بلوکا بولونمه میشدن قاباق اوچنجی بیر قدرت یعنی بیرلشمیش اوروپا دولتلرینی یاراتماق.

اونلار بئله لیکله کیرچک‌اولوروز ولی هیچ بیر موقعیت الده ایده بیلمه‌یبت بیر مسئله‌نی آرایا آتیرلار. هله آچیلمیش جهان محاربه سینده کم و مسئله ارتجاعین ان کثیف عامللرینین الیله هله حرکاتیندا تبلیغ اولونوردی. الیت «بیرلشمیش اوروپا دولتلری» پروژه سینه و تطبیقینه «میتل اوروپا» سیاسی آرا سیندا اولان رابطه‌لری گوستریشدیر.

قید ایتمك لازمدر که «میتل اوروپا» پلانی «استروپ مارکسیست»لرین مدافعه چوخ شیرین گلیردی. بیرنجی جهان محاربه سیندن صونرا بین‌المللی ارتجاع «بیرلشمیش اوروپا دولتلری» مسئله سینی دفعه‌لرله آرایا سوروبوش و شه‌لیکده سووەت اتفاقی اوروپا دان آییرماغا جان آتیشدیر.

بو مسئله بیر عده اوجیقه‌دن «بریان» پوعطبیه اعلان اولونوش و بریانت سووەت اتفاقی علیهینه بلوك یاراتماغا چالیشیشدیر. انگلیسلی بیر روزنامه‌چی‌نین شهادتیله بیر دفعه بریانه‌دان سوروشموشدیلار که سووەت اتفاقی دا «بیرلشمیش اوروپا دولتلری»نین جزوینده اولا بیلر. بو موقعده بریان تیزلاومیش و آچیغیندان دانیشا بیلمه‌میشدی.

بوگون کهنه «بیرلشمیش اوروپا دولتلری» شعاری بین‌المللی ارتجاعین سیار قاموری و سووەت اتفاقی علیهینه کیشی بیر بلوك یاراتماغا جان آتان مرتجعلین مرجانیندا گزمکده‌دیر، اریش سوسیالیستلرده او‌نی نمایش ایتدیریرلر.

بونلارین هامو سیندان مقصد عمله صنفی آراسیندا باطل و غلط فکرلر یاراتماق و دموکراسی استحکاماتینا شکاف یتیرمك و بین‌المللی ارتجاع توه‌لری مارشیمیندا دموکراتیك توده‌لرین بیرلشمه‌سینه مانعه توره‌تمکدیر. اما بونی دیمك لازمدر که آزادلیق توه‌لری گوزی گوزه‌ب داهما صیلی صورتده بیرلیرینه یاخلاشیب و کهنه قولتمکده‌دیر.

آزادلیقین غالبیتی واریجابیت معو اولماسی حتمی‌دیر.